U.G. 5th Semester Examination - 2021

SANSKRIT

[HONOURS]

Discipline Specific Elective (DSE)

Course Code : SANH-DSE-T-01

Full Marks : 60 Time : $2\frac{1}{2}$ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks. Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. Answer any **ten** questions in Sanskrit with Devanāgari Scripts: 2×10=20

अधोलिखितेषु **दश** प्रश्नान् सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेहि:

क) किं तावदनुमानम्? अनुमानं कतिविधम्?

ख) न्यायदर्शने अनुमानस्य पञ्चावयवा: क्रमानुसारेण लेखनीया:।

ग) परामर्शस्य लक्षणमुदाहरणञ्च लेखनीयम्।

घ) न्यायदर्शने कति पदार्था: स्वीकृता:? तेषां प्रथमपदार्थस्यान्तिमपदार्थस्य च नाम लेखनीयम्।

ङ) न्यायसूत्रानुसारेण दृष्टान्तस्य लक्षणं प्रदेयम्।

च) कथा: कतिविधा:? तासां नामानि लेखनीयानि।

छ) न्यायसूत्रे कति अध्याया: आह्निकानि च सन्ति?

ज) ''दीपिका'' इति टीका केन विरचिता? तर्कसंग्रह: इति ग्रन्थ: भारतीय दर्शनस्य कस्यां शाखायामन्तर्भाव्यते?

झ) स्वार्थानुमानस्य लक्षणं प्रदेयम्।

ञ) न्यायदर्शने सिद्धान्त: कतिविध:? के च ते?

ट) सपक्षस्य लक्षणमुदाहरणञ्च प्रदेयम्।

ठ) न्यायदर्शनानुसारेण प्रतिज्ञावाक्यस्य लक्षणमुदाहरणञ्च प्रदेयम्।

ड) किं तावत् छलम्? तत् कतिविधम्? कानि च तानि?

ढ) उपाधे: लक्षणमुदाहरणञ्च लेखनीयम्।

ण) कस्तावत् न्यायसूत्रकार:? को वा भाष्यकार:?

2. Answer any **four** of the following: 5×4=20

अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं **चत्वार:** समाधेया:।

क) किं तावत् परार्थानुमानम्? पञ्चावयववाक्येन परार्थानुमानं कथं भवति?

ख) तर्कसंग्रहानुसारेण लिङ्गस्य लक्षणं स्वरूपं च ओलाचनीयम्।

ग) टीका लेख्या : तर्क।

घ) व्याख्या कार्या : साधर्म्यवैधर्म्याभ्यां प्रत्यवस्थानं जाति:।

ङ) ससूत्रं निर्णयपदार्थस्य स्वरूपं न्यायभाष्यानुसारेण आलोचनीयम्।

च) टीका लेख्या : स्वार्थानुमानम्।

3. Answer any **two** of the following questions. **One** must be written in Sanskrit language and in with Devanāgari Script: 10×2=20

अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं प्रश्न**द्वय**मुत्तरत। तयारेकमवश्यं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च लेख्यम्।:

क) तर्कसंग्रहानुसारेण व्याप्तिस्वरूपमालोचनीयम्।

ख) न्यायभाष्यानुसारेण आन्वीक्षिकीविद्याया: स्वरूपं गुरुत्वञ्च पर्यालोचनीयम्।

ग) दृष्टान्तस्य लक्षणं देयम्। न्यायभाष्यानुसारेण दृष्टान्तस्य स्वरूपं पर्यालोचनीयम्।

घ) सलक्षणं न्यायभाष्यानुसारेण कथाया भेदा: पर्यालोचनीया:।

———————